

Právní informace k návrhu na vydání předběžného opatření

Zákony:

- č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“),
- č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZŘS“),
- č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“),
- č. 549/1991Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon o soudních poplatcích“).

Obecně k předběžnému opatření:

Předběžné opatření slouží k ochraně práv dítěte a zajištění jeho bezpečí. Používá se pouze ve výjimečných případech, kdy je ohrožen zejména život a zdraví dítěte. Předběžné opatření má omezenou platnost. Po případném vydání předběžného opatření je obvykle následně zahájeno řízení ve věci samé u místně příslušného soudu.

Dle ust. § 924 OZ upraví soud, ocitne-li se dítě ve stavu nedostatku řádné péče bez ohledu na to, zda tu je či není osoba, která má právo o ně pečovat, anebo **je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jeho jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo byl-li narušen, předběžně poměry dítěte na nezbytně nutnou dobu.**

Ve vztahu k nezletilým lze předběžná opatření rozdělit do dvou skupin:

1. Pomalá – dle ust. § 76 OSŘ
 - a. Návrh na vydání tohoto předběžného opatření může podat jakákoliv fyzická osoba, která má pro to důvody.
2. Rychlá – dle ust. § 452 ZŘS
 - a. Podle tohoto ustanovení soud, pokud se nezletilé dítě ocitlo ve stavu nedostatku řádné péče bez ohledu na to, zda tu je či není osoba, která má právo o dítě pečovat, nebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo byl-li narušen, předběžným opatřením upraví poměry dítěte na nezbytně nutnou dobu tak, že nařídí, aby dítě bylo umístěno ve vhodném prostředí, které v usnesení označí.
 - b. Podle ust. § 454 odst. 1 ZŘS je k podání návrhu na vydání předběžného opatření aktivně legitimován pouze orgán sociálně-právní ochrany dětí.

Nachází-li se dítě v péči pěstounů, kteří jsou přesvědčeni, že pro nejlepší zájem nezletilého je potřeba zamezit, případně omezit závadný styk rodiče s nezletilým, **může toho pěstoun docílit podáním návrhu na vydání předběžného opatření pouze podle ust. § 74 a násl. OSŘ.**

Je třeba pamatovat na skutečnost, že předběžné opatření soud vydá v případě, je-li třeba, aby **zatímně byly upraveny poměry účastníků**, nebo je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen. Proto lze pouze doporučit, aby se návrh podal na soud spolu s návrhem na zahájení řízení ve věcech péče soudu o nezletilé.

O návrhu na vydání předběžného opatření je předseda senátu povinen dle ust. § 75c odst. 2 občanského zákoníku rozhodnout bezodkladně, nejpozději však do 7 dnů poté, co byl návrh podán.

Dle ust. § 75c odst. 3 občanského zákoníku o návrhu na nařízení předběžného opatření soud vždy rozhoduje bez nařízení jednání, aniž by prováděl dokazování, takže o tomto návrhu rozhodne jen na základě skutečností, které zjistil z návrhu nebo z listin předložených navrhovatelem do doby vydání rozhodnutí o návrhu na nařízení předběžného opatření, zpravidla spolu s návrhem na nařízení předběžného opatření. Není tedy vhodné v návrhu dokazovat tvrzené skutečnosti výslechem svědků, či účastníků. Jejich výslech však lze alespoň provizorně nahradit např. čestným prohlášením. Čestné prohlášení by mělo obsahovat jednoznačnou identifikaci toho, kdo čestně něco prohlašuje (jméno a příjmení, datum narození (případně rodné číslo) a adresa trvalého bydliště). Následuje samotný obsah, tedy skutečnosti, které jsou prohlášením stvrzovány. Dále je nutné uvést datum a místo sepsání čestného prohlášení a vlastnoruční podpis. Důrazně nedoporučujeme v čestném prohlášení uvádět jakékoliv nepravdivé informace.

Dle ust. § 11 odst. 1 písm. a) Zákona o soudních poplatcích je řízení ve věcech péče soudu o nezletilé od poplatku osvobozeno.

Vysvětlivky:

Příslušnost soudu

Příslušným soudem k nařízení předběžného opatření je dle ust. § 74 odst. 3 OSŘ soud, který je příslušný k řízení o věci.

Týká-li se předběžné opatření jakéhokoliv omezení styku rodiče s nezletilým dítětem (např. časové omezení styku, nařízení asistovaného styku, zákaz účasti na styku jinak účastných osob apod.), případně úplného zákazu takového styku, je příslušným soudem k řízení ve věcech péče soudu o nezletilé okresní soud, v jehož obvodu má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, popřípadě jiných rozhodujících skutečností, své bydliště (srov. § 466 písm. d), § 467 odst. 1, § 3 odst. 1 a § 4 odst. 2 ZŘS).

Počet stejnopisů

Pokud bude vyhotovený návrh podáván soudu jinak než elektronickou formou (prostřednictvím datové schránky, emailem s elektronicky ověřeným podpisem, webovou aplikací ePodatelna apod.), je ho potřeba podat soudu v příslušném počtu stejnopisů a s přílohami, tak aby jedno vyhotovení návrhu zůstalo soudu a každý další účastník mohl získat také po jednom vyhotovení (srov. § 42 OSŘ).

Způsoby úpravy styku rodiče s dítětem

1. Omezení styku
 - a. Časové – zkrácení styku, případně stanovení styku bez přespání
 - b. Místní – stanovit styk na určitém místě
 - c. Omezení styku dalším osobám (např. partner rodiče)

- d. Asistovaný styk – stanovit styk pod dohledem třetí osoby, např. psychologa, sociálního pracovníka, či pěstouna
 - e. Nepřímý styk – styk lze stanovit prostřednictvím dálkového způsobu (dopisy, email, telefon, Skype apod.)
2. Zákaz styku
- a. Jelikož se jedná o vážný zásah do rodičovské odpovědnosti, představuje zákaz styku rodiče s nezletilým prostředek ultima ratio, tj. krajní prostředek, který je nutno vzít v potaz až nelze-li, s ohledem na zájem dítěte, situaci řešit jiným způsobem.